

Docentmateriaal – De helm als mythe

Informatie

TV: Tijd van Grieken en Romeinen

KA: De confrontatie tussen de Grieks-Romeinse cultuur en de Germaanse cultuur van Noordwest-Europa.

De ontwikkeling van het jodendom en het christendom als de eerste monotheïstische godsdiensten.

Duur: ca 60 minuten.

Leerdoelen

- De leerling vergelijkt kernaspecten van de Romeinse en Germaanse samenleving (samenleving, religie, macht, voorwerpen).
- De leerling legt uit wat een mythe is en waarvoor die in oude samenlevingen diende.
- De leerling begrijpt dat archeologische voorwerpen zowel praktische als symbolische betekenis kunnen hebben.
- De leerling kan creatief een mythe schrijven geïnspireerd op de helm van Kessel.
- De leerling reflecteert op de betekenis van religie, identiteit en erfgoed in verleden en heden.

Voorbeeld lesopzet

Introductie (10 min)	Laat een afbeelding van de helm zien. Vraag: <i>“Wat denk je: gevechtshelm of symbool?”</i> Schrijf de eerste ideeën van leerlingen op het bord.
Vergelijking Romeinen & Germanen (15 min)	Leerlingen vullen in groepjes de tabel in (samenleving, religie, macht & status, voorwerpen). Bespreek klassikaal: wat valt het meest op aan de verschillen? Leg nadruk op religie: tempels en priesters bij Romeinen, natuur en offers bij Germanen.

<p>Wat zijn mythes? (10 min)</p>	<p>Bespreek klassikaal de definitie: verhalen waarin goden/bovennatuurlijke krachten een rol spelen. <i>Betrek eventueel een lokale mythe!</i></p> <p>Vraag: "Welke mythen kennen jullie?" (bijv. Donar, Griekse mythen, Bijbelverhalen).</p> <p>Kleine opdracht: leerlingen schrijven kort waarom Germanen een mythe zouden bedenken rond de helm.</p>
<p>De helm als mythe (20 min)</p>	<p>Leerlingen schrijven hun eigen mythe. Keuze in perspectief: priester, stamhoofd, Romeinse soldaat of de helm zelf.</p> <p>Laat ze minimaal 8-10 zinnen schrijven.</p> <p>Eventueel: illustratie erbij (helm of god).</p>
<p>Afsluiting en reflectie (5 min)</p>	<p>Laat enkele leerlingen hun mythe voorlezen.</p> <p>Reflectievraag: "Waarom denken jullie dat de Germanen voorwerpen offerden in rivieren?"</p> <p>Koppel dit aan identiteit, geloof en erfgoed.</p>

Antwoordmodellen

Thema	Romeinen	Germanen
<i>Samenleving</i>	Stedelijk, groot leger, hiërarchisch, Italië, in steeds meer gebieden buiten Italië. Handelen met Germanen, verspreiden cultuur.	Stappen, dorpen, egalitair (minder hiërarchie), gericht op strijd en vrijheid, handelen met Romeinen, soms trouwen met Romeinen
<i>Religie</i>	Tempels, meerdere goden (polytheïsme) of Christelijk, één God, rituelen.	Natuurverering, offers in rivieren, moerassen en bossen, mythes.
<i>Macht & status</i>	Helm, zwaarden, ransen, dure kleding of voorwerpen. Te zien	Stamhoofden, krijgers, offers, dure gebruiksvoorwerpen.

	aan opgravingen of schilderijen. Keizer.	
Voorwerpen	Zwaarden, helmen, wegen, munten, attributen	Offers van wapens, sieraden, dieren, munten uit opgravingen.

Opdracht 2 – Mythes

1. Voorbeeldmythe: Donar veroorzaakt donder met zijn hamer.
2. Helm-mythe: helm geofferd aan Wodan of aan de Maas om bescherming te vragen of kracht te tonen.

Opdracht 3 – De helm als mythe

Voorbeeldfragment:

“Ik ben een priester. Na onze overwinning offer ik de helm van een Romein aan Wodan. De rivier neemt de helm mee en onze stam krijgt kracht.”

Of:

“Ik ben de helm. Ik gaf mijn drager macht, maar nu rust ik in de rivier. De goden zullen mijn glans bewaren.”

Tips voor verdieping

- Laat foto's zien van andere offers in rivieren/moerassen (wapens, sieraden, botten).
- Vergelijk met andere religies waar offers en symbolen een rol spelen.
- Bespreek erfgoed: waarom is het belangrijk dat de helm nu in een museum ligt?